

Aspectes legals en l'atenció sanitària a menors en el marc de la Consulta Jove

EDICIÓ

Atenció Primària de Mallorca. Servei de Salut de les Illes Balears
Març de 2022

G CONSELLERIA
O SALUT

I
B

TERCERA EDICIÓ

REVISIÓ

Yolanda Cáceres Teijeiro. Infermera de l'Equip Coordinador del Programa Pacient Actiu de les Illes Balears. Gerència d'Atenció Primària de Mallorca

Clara Vidal Thomàs. Infermera del Gabinet Tècnic. Gerència d'Atenció Primària de Mallorca

Isabel Lenguas Rosillo. Llicenciada en dret i tècnica de l'Assessoria Jurídica. Gerència d'Atenció Primària de Mallorca

Miguel Ángel Palou Bestard. Llicenciat en dret i tècnic de l'Assessoria Jurídica. Gerència d'Atenció Primària de Mallorca

REVISIÓ LINGÜÍSTICA: Bàrbara Sansó Portell

SEGONA EDICIÓ

REVISIÓ DE L'APARTAT «INTERRUPCIÓ VOLUNTÀRIA DE L'EMBARÀS»

María Rosa Ramis Roca. Llicenciada en dret i tècnica de la Gerència d'Atenció Primària de Mallorca

Clara Vidal Thomàs. Infermera del Gabinet Tècnic. Gerència d'Atenció Primària de Mallorca

Onofre Sans Tous. Sotsdirector d'Atenció a l'Usuari i Prestacions Sanitàries. Servei de Salut de les Illes Balears

Yolanda Cáceres Teijeiro. Llicenciada en dret i infermera del Centre de Salut Tramuntana (Esporles). Gerència d'Atenció Primària de Mallorca

Servei de Protecció al Menor i Atenció a la Família. Institut Mallorquí d'Assumptes Socials. Consell de Mallorca

PRIMERA EDICIÓ

GRUP DE TREBALL

María Rosa Ramis Roca. Llicenciada en dret i tècnica de la Gerència d'Atenció Primària de Mallorca

Yolanda Cáceres Teijeiro. Llicenciada en dret i infermera del Centre de Salut Tramuntana (Esporles). Gerència d'Atenció Primària de Mallorca

Clara Vidal Thomàs. Infermera del Gabinet Tècnic. Gerència d'Atenció Primària de Mallorca

Catalina Núñez Jiménez. Metgessa del Centre de Salut Trencadors (S'Arenal de Llucmajor). Gerència d'Atenció Primària de Mallorca

Eugenia Carandell Jäger. Responsable de la Unitat de Programes del Gabinet Tècnic. Gerència d'Atenció Primària de Mallorca

Oriol Lafau Marchena. Responsable de la Unitat de Salut Mental Infantojuvenil de Mallorca

DIPÒSIT LEGAL: PM 1884-2008

ISBN: 978-84-694-3170-2

Índex de continguts

Dret a la informació.....	5
Titular del dret	
Excepcions en el deure d'informar al pacient	
Informació compartida	
Consentiment informat.....	6
Drets personalíssims. Dret a la intimitat.....	7
Certificat de delictes de naturalesa sexual en l'àmbit sanitari.....	8
Concepte i normativa reguladora	
Àmbit d'aplicació	
Obtenció del certificat	
Registre Central de Delinqüents Sexuals	
Accés a la història clínica.....	10
Assajos clínics. Reproducció assistida.....	10
Interrupció voluntària de l'embaràs.....	10
Glossari de conceptes.....	12
Taula resum.....	15
Supòsits pràctics en el marc de la Consulta Jove.....	16
Relacions sexuals amb menors de 16 anys	
Contracepció	
Trastorns de la conducta alimentària	
Consum de drogues o de substàncies tòxiques	
Registre en la història clínica	
Bibliografia.....	18

Dret a la informació

Titular del dret

El pacient o la persona usuària,¹ fins i tot en cas d'incapacitat, és el destinatari de la informació. El professional li ha de facilitar tota la informació necessària d'acord a cada actuació sanitària, adaptant-la a les seves possibilitats de comprensió. En cas d'incapacitat, ha d'informar també als seus representants legals. A més, ha d'informar a les persones que hi estan vinculades, per raons familiars o de fet, quan el pacient ho permeti de manera expressa o tàcita.

Excepcions en el deure d'informar al pacient

- **Necessitat terapèutica.**² En aquest supòsit, el metge ha de fer-ho constar en la història clínica i comunicar la seva decisió a les persones vinculades al pacient per raons familiars o de fet.³
- **Manifestació expressa.** Si la persona atesa manifesta que no desitja ser informada, existeix l'obligació legal de respectar la seva voluntat. Cal fer constar documentalment aquesta renúncia, sense perjudici d'obtenir l'oportú consentiment, si calgués.

Informació compartida

- **Menors d'edat incapaços o incapacitats.**⁴ Si un pacient menor d'edat no és capaç intel·lectual ni emocionalment de comprendre la informació que se li facilita, ni l'abast de la intervenció, cal comunicar-la a les persones que estiguin vinculades amb el pacient per raons familiars o de fet.

---

¹ Glossari de conceptes, pàg. 14

² Glossari de conceptes, pàg. 14

³ Glossari de conceptes, pàg. 12

⁴ Glossari de conceptes, pàg. 13

- **Risc greu.**⁵ En actuacions que suposin un risc greu, a criteri del professional sanitari, els representants legals del menor han de ser informats i donar el consentiment, una vegada sentida i tinguda en compte l'opinió del menor.

Qualsevol pacient o persona usuària ha de ser informat pel professional responsable de la seva assistència, fins i tot en els casos d'incapacitat, en els quals ha d'informar-ne també als seus representants legals.

Consentiment informat

Tota actuació en l'àmbit de la salut requereix el consentiment lliure i voluntari de la persona afectada. La regla general és el consentiment verbal; no obstant això, és necessari el consentiment per escrit en els casos següents:

- intervencions quirúrgiques
- procediments diagnòstics i terapèutics invasors
- procediments que suposin riscos o inconvenients de notòria i previsible repercussió negativa sobre la salut del pacient

És la persona afectada qui atorga el consentiment i qui pot revocar-lo en qualsevol moment.

En menors d'edat el consentiment el donarà la pròpia persona si, atès el seu grau de maduresa, el professional sanitari considera que és capaç de comprendre l'abast de la intervenció.

Això no obstant, la Llei 41/2002, de 14 de novembre, bàsica reguladora de l'autonomia del pacient i de drets i obligacions en matèria d'informació i documentació clínica, exigeix el consentiment per representació en els casos següents:

---

⁵ Glossari de conceptes, pàg. 14

- Quan la persona no és capaç de prendre decisions, a criteri del professional sanitari de l'assistència, o si el seu estat físic o psíquic no li permet fer-se càrrec de la situació.
- Quan la persona tengui la capacitat modificada judicialment i així consti en una sentència.
- Persones menors d'edat que no siguin capaces intel·lectual ni emocionalment de comprendre l'abast de la intervenció. En aquest cas, el consentiment l'han de donar els representants legals del menor després d'haver escoltat la seva opinió, si ja ha complit dotze anys.

En els casos de menors capaços i capacitats, emancipats⁶ o amb 16 anys complits, el titular del dret és el pacient, llevat que hi hagi un risc greu per a la seva vida o la seva salut segons el criteri del professional sanitari. En el cas de risc greu per a la vida o la salut del menor, el consentiment l'ha de donar el representant legal del menor després d'haver escoltat la seva opinió, si ja ha complit dotze anys.

Drets personalíssims. Dret a la intimitat

El dret a l'honor, a la intimitat personal i familiar i a la pròpia imatge estan garantits per l'article 18 de la Constitució espanyola de 1978 i protegits per la Llei orgànica 1/1982, de 5 de maig, de protecció civil del dret a l'honor, a la intimitat personal i familiar i a la pròpia imatge. A l'apartat del dret a la intimitat personal abordarem l'àrea afectivosexual, que és objecte de moltes consultes.

Si bé el Codi civil permet als menors d'edat l'exercici dels drets personalíssims, l'article 183 del Codi penal tipifica el actes de naturalesa sexual amb menors de setze anys com a delictes d'abús sexual i estableix com a càstig per a aquests fets una pena de presó de dos a sis anys. Això no obstant, també disposa que el consentiment lliure del menor de setze anys exclou la responsabilitat penal

---

⁶ Glossari de conceptes, pàg. 12

per aquest delictes quan la persona autora sigui una persona pròxima al menor per edat i grau de desenvolupament o maduresa.

Per tant, el coneixement de l'existència de relacions sexuals en menors de setze anys —amb o sense el seu consentiment— quan la relació sexual sigui amb una persona no pròxima al menor en edat ni en grau de desenvolupament o maduresa cal notificar-ho a qui el representi legalment i al Ministeri Fiscal o al jutjat de guàrdia.

El compliment de l'obligació de comunicació per part del professional sanitari, a efectes organitzatius i de gestió, es pot dur a terme remetent el part d'assistència en un sobre tancat a la Gerència d'Atenció Primària de Mallorca. L'Assessoria Jurídica de la Gerència el remetrà d'ofici a la Fiscalia de Menors de les Illes Balears adjuntant la documentació rebuda amb la finalitat que s'iniciï el procediment penal que correspongui.

8

Certificat de delictes de naturalesa sexual en l'àmbit sanitari

Concepte i normativa reguladora

L'article 13.5 de la Llei orgànica 1/1996, de 15 de gener, de protecció jurídica del menor (modificada per la Llei 26/2015 i la Llei 45/2015) estableix que és un requisit per accedir i exercir les professions, els oficis i les activitats que impliquin contacte habitual amb menors no haver estat condemnat per una sentència ferma per algun delictes contra la llibertat i indemnitat sexual, que inclou l'agressió i l'abús sexual, l'assetjament sexual, l'exhibicionisme i la provocació sexual, la prostitució i l'explotació sexual i la corrupció de menors, i també la tracta d'éssers humans. A aquest efecte, qui pretengui accedir a aquestes professions, oficis o activitats ha d'acreditar aquesta circumstància aportant una certificació negativa del Registre Central de Delinqüents Sexuals.

Àmbit d'aplicació

En l'àmbit sanitari, cal sol·licitar aquest certificat si es treballa habitualment amb menors amb els quals es mantengui un contacte directe i regular.

Obtenció del certificat

El certificat de delictes de naturalesa sexual l'expedeix gratuïtament el Ministeri de Justícia. És un document en el qual es fa constar si la persona interessada té o no antecedents per delictes contra la llibertat i indemnitat sexuals, així com per la tracta d'éssers humans amb finalitats d'explotació sexual, incloent-hi la pornografia.

Es pot sol·licitar per les vies següents:

- a) Telemàticament a la seu electrònica del Ministeri de Justícia (www.mjusticia.gob.es). També es pot obtenir per mitjà del servei «Carpeta ciutadana» del Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques, identificant-se prèviament amb el DNI electrònic o el sistema Cl@ve (sede.administracion.gob.es/carpeta/clave).
- b) Presencialment en qualsevol de les gerències territorials del Ministeri de Justícia (en les Illes Balears està situada al carrer Posada de la Real, 6, de Palma) o en el registre de qualsevol de les delegacions del Govern de les comunitats autònomes.
- c) Per correu, per mitjà d'una sol·licitud dirigida a qualsevol de les gerències territorials o al Centre d'Atenció al Ciutadà (carrer Bolsa, 6, de Madrid).

Registre Central de Delinqüents Sexuals

Regulat pel Reial decret 1110/2015, d'11 de desembre, que va entrar en vigor l'1 de març de 2016. Es tracta d'un sistema d'informació relatiu a la identitat, al perfil genètic, a les penes i a les mesures de seguretat imposades a les persones condemnades per una sentència ferma per qualsevol delicte contra la llibertat i indemnitat sexuals o per la tracta d'éssers humans amb finalitats d'explotació sexual.

Actualment s'està elaborant una proposta d'acord de la Comissió de Recursos Humans del Sistema Nacional de Salut amb l'objectiu d'establir uns criteris comuns per aplicar en l'àmbit sanitari les mesures de protecció de menors previstes per la Llei de protecció jurídica del menor.

Accés a la història clínica

L'accés a la història clínica està limitat a l'equip de professionals que assisteix al pacient. Cap altra persona que no estigui involucrada en el diagnòstic o en l'aplicació del tractament no pot tenir coneixement d'aquesta informació, només amb una autorització emparada per la llei. Cal afegir-hi que el personal que accedeixi a aquestes dades en l'exercici de les seves funcions està subjecte al deure de secret.

Per tant, tenen accés a les dades contingudes en la història clínica les persones següents:

- el pacient o la persona usuària
- l'equip assistencial de professionals
- la família dels menors d'edat incapaços o incapacitats
- la família dels pacients morts, amb les excepcions que estableix la llei i sempre que el pacient no ho hagués prohibit expressament
- els representants legals del pacient
- terceres persones interessades en els casos de risc greu per a la seva salut, encara que amb l'accés limitat a les dades pertinents

Assajos clínics. Reproducció assistida

En aquestes àrees del camp de la salut regeix el que s'estableix amb caràcter general per a la majoria d'edat i en les disposicions específiques aplicables. En conseqüència, amb caràcter general el pacient o la persona usuària és qui ha d'atorgar el consentiment a partir dels 18 anys.

Interrupció voluntària de l'embaràs

La interrupció voluntària de l'embaràs es regeix per la Llei orgànica 2/2010, de 3 de març, de salut sexual i reproductiva i de la interrupció voluntària de l'embaràs (modificada per la Llei orgànica 11/2015, de 21 de setembre, per reforçar la protecció de les menors i les dones amb capacitat modificada

judicialment en la interrupció voluntària de l'embaràs), a l'article 2 disposa que per a la interrupció voluntària de l'embaràs en els casos de menors d'edat és necessari —a més de la manifestació de voluntat de la dona— el consentiment exprés dels seus representants legals. I afegeix que, els conflictes que puguin sorgir sobre el consentiment que han de donar els representants legals, s'han de resoldre de conformitat amb el que disposa el Codi civil.

Totes les dones que manifestin la intenció de sotmetre's a la interrupció voluntària de l'embaràs han de rebre informació prèviament segons els termes de l'article 17 de la Llei orgànica 2/2010.

Glossari de conceptes

Aptitud cognoscitiva: capacitat per decidir per un mateix, per entendre la informació i per poder triar de manera autònoma i racional allò que convé als interessos de la persona; en aquest cas, acceptar o rebutjar una intervenció mèdica basant-se en aquesta informació.

En l'assistència sanitària, la norma i la deontologia professional exigeixen que el pacient, finalitat darrera de l'activitat sanitària, tengui coneixement ple del que li succeeix i de les seves opcions, per poder determinar posteriorment quina és la que li interessa.

Aptitud volitiva: s'entén com l'aptitud de la persona per dirigir voluntàriament la seva conducta.

Consentiment informat: conformitat lliure, voluntària i conscient d'una persona —manifestada en l'ús ple de les seves facultats després de rebre la informació adequada— perquè es dugui a terme una actuació que afecta la seva salut.

Emancipació: segons l'article 314 del Codi civil, l'emancipació es fa efectiva per la majoria d'edat, pel matrimoni d'una persona menor d'edat, per concessió dels que n'exerceixen la pàtria potestat i per concessió judicial. Per aconseguir l'emancipació per concessió dels qui n'exerceixen la pàtria potestat cal que el menor tengui 16 anys i que la consenti. S'atorga per mitjà d'una escriptura pública o per compareixença davant el jutge del Registre Civil. L'emancipació no pot ser revocada.

Familiars de dret: persones vinculades al pacient o a la persona usuària per llaços familiars segons el dret civil de família.

Familiars de fet: defineix la convivència unida per l'afectivitat sentimental en la qual romanen dues persones que no han contret matrimoni entre si.

Grau de maduresa: no hi ha cap norma que fixi amb caràcter general els criteris que cal aplicar per avaluar el grau de maduresa. El grau de maduresa implica un desenvolupament de les aptituds cognoscitives i volitives de tal manera que permetin comprendre la finalitat, la naturalesa, els riscos i les conseqüències de la informació que es rep i de la intervenció. El professional sanitari responsable ha de tenir en compte elements o dades objectives per avaluar el grau de maduresa i deixar constància raonada en la història clínica dels criteris en què basa la decisió.

Segons els estudis de psicologia del desenvolupament, la maduresa moral se sol assolir en edats primerenques, entre els 13 i els 15 anys. Aquesta és la dada principal en què se sustenta la doctrina del menor madur, basada en el respecte dels drets de la personalitat i dels drets civils des del moment en què la persona és capaç d'exercir-los.

Metge/metgessa responsable: professional que té a càrrec seu coordinar la informació i l'assistència sanitària al pacient o a la persona usuària, sense perjudici de les obligacions dels altres professionals que participin en les actuacions assistencials.

Menor incapacitat, segons la Llei orgànica 41/2002: menor d'edat que, en el moment de l'atenció i a causa del seu estat físic o psíquic, no té la capacitat suficient per comprendre la informació o per donar el consentiment. Aquesta incapacitació pot ser temporal o permanent.

Menor incapacitat legalment: pacient o persona usuària menor d'edat que, a causa del seu estat físic o psíquic, ha estat declarat incapaç per a tots els actes d'autogovern de la seva persona que la llei li permet. Aquesta incapacitació ha de ser declarada per una autoritat judicial.

Menor incapaç o menor immadur: qualsevol pacient o persona usuària menor d'edat que, segons el criteri mèdic o del professional sanitari responsable, no sigui capaç intel·lectual ni emocionalment de comprendre la informació sanitària que se li facilita i/o l'abast de la intervenció. Aquesta manca de capacitat pot derivar de la carència del grau de maduresa necessari a causa de no tenir

desenvolupades suficientment les qualitats cognoscitives i volitives (coneixement i voluntat), per la qual cosa no té autonomia personal.

Necessitat terapèutica: facultat del metge o metgessa i/o professional sanitari per actuar professionalment sense informar abans el pacient, quan per raons objectives el fet de conèixer la seva situació pugui perjudicar la seva salut de manera greu. En aquest cas, el professional ha de fer constar les circumstàncies de manera raonada en la història clínica i comunicar la seva decisió a les persones vinculades al pacient per raons familiars o de fet.

Pacient: persona que requereix assistència sanitària i necessita cures professionals per mantenir o recuperar la salut.

Persona usuària: persona que emprà els serveis sanitaris d'educació i promoció de la salut, de prevenció de malalties i d'informació sanitària.

Professional sanitari: personal mèdic o d'infermeria que té el deure de prestar una atenció sanitària, tècnica i professional adequada a les necessitats de salut de les persones a les quals atén, segons la definició donada per la Llei orgànica 44/2003, de 21 de novembre, d'ordenació de les professions sanitàries.

Risc greu: recau sobre el personal sanitari la decisió de determinar si l'acte mèdic que es proposa suposa un risc greu per a la salut del pacient. Si és així, cal informar-ne els representants legals perquè atorguin el seu consentiment, una vegada escoltada i tinguda en compte l'opinió del menor.

Taula resum

<i>Franja d'edat.</i>	<i>Informació</i>	<i>Consentiment</i>	<i>Informació a terceres persones</i>
0-12 anys	Sí, adequada a les possibilitats de comprensió	Dels representants legals	Representants legals
12-16 anys	Sí	Sí, si atenent al grau de maduresa és capaç intel·lectual i emocionalment de comprendre l'abast de la intervenció, excepte si existeix risc greu per a la seva vida o la seva salut	Representants legals en cas de manca de maduresa o si existeix risc greu
Majors de 16 anys	Sí	Sí, excepte persones incapaces o incapacitades o amb risc greu per a la seva vida o la seva salut, escoltada i tenguda en compte l'opinió del menor d'edat	Representants legals en els casos de persones incapaces o incapacitades o si existeix risc greu
Majors de 18 anys	Sí	Sí	Si ho permet la persona usuària
Situació especial: relacions sexuals			
Menors de 16 anys	Sí, adequada a les possibilitats de comprensió	No, encara que doni consentiment es consideren abusos sexuals. Exclusió de responsabilitat penal si hi ha consentiment i l'autor o l'autora és una persona pròxima al menor per edat i grau de desenvolupament o maduresa	Representants legals i Ministeri Fiscal o jutjat de guàrdia
Situació especial: interrupció voluntària de l'embaràs			
Menors de 18 anys	Sí	Sí, amb el consentiment exprés dels representants legals	Representants legals
Majors de 18 anys	Sí	Sí	Si ho permet la usuària

Supòsits pràctics en el marc de la Consulta Jove

Relacions sexuals amb menors de 16 anys

A l'àrea de la sexualitat, els professionals de la sanitat han d'informar que les relacions sexuals amb menors de 16 anys són considerades com a delictes d'abús sexual (art. 183 del Codi penal).

Això no obstant, l'article 183 quater disposa que s'exclou la responsabilitat penal si hi ha consentiment lliure del menor de 16 anys i la persona en qui recau l'autoria és pròxima al menor per edat i grau de desenvolupament o maduresa.

Per tant, el personal sanitari ha de deixar clar que, si en el transcurs de la consulta s'assabenta d'aquesta conducta i no concorre l'exclusió de l'article 183 quater, està obligat a comunicar-ho als pares o als representants legals del menor i a informar-ne al Ministeri Fiscal o al jutjat de guàrdia.

Contracepció

a) Si la sol·licitant és major de 16 anys:

Cal informar-la i activar el protocol de gestió infermera de la demanda aguda: PIO3-Anticoncepció d'urgència. Si se li administra medicació, cal tenir el consentiment informat i deixar-ne constància en la història clínica. La menor ha de donar el consentiment informat, excepte en els casos d'incapacitat.

b) En menors de 16 anys:

Cal dur a terme una entrevista clínica, avaluar el seu desenvolupament biològic i mental, escoltar-la i intentar esbrinar si la relació sexual ha estat amb una persona pròxima per edat i grau de desenvolupament o maduresa i amb el consentiment de la menor. Si és així, cal informar-la i activar el protocol de gestió infermera de la demanda aguda: PIO3-Anticoncepció d'urgència. Si se li administra medicació, cal tenir el seu consentiment informat i deixar-ne constància en la història clínica.

La menor ha d'atorgar el consentiment si la relació ha estat amb una persona pròxima per edat i grau de desenvolupament o maduresa i amb el seu consentiment, si el professional sanitari considera que entén intel·lectual i emocionalment l'abast de la intervenció. En cas contrari, l'atorgaran els seus representants legals (normalment els pares).

Si la relació ha estat sense consentiment o amb una persona que no és pròxima a la menor per edat i grau de desenvolupament o maduresa, cal demanar la presència del representant legal i informar-ne el Ministeri Fiscal o el jutjat de guàrdia.

Trastorns de la conducta alimentària

Davant la sospita d'algun trastorn de la conducta alimentària (anorèxia o bulímia), cal activar les mesures d'educació per a la salut i concertar una visita amb el metge o la metgessa de família o el pediatre per confirmar el diagnòstic i derivar el cas a la consulta d'especialista, si calgués.

Consum de drogues o de substàncies tòxiques

En els casos de consultes relacionades amb el consum de drogues o de substàncies tòxiques i, si la persona usuària demana ajuda per deshabituar-se'n, cal activar les mesures d'educació per a la salut i concertar una visita amb el metge o la metgessa de família o el pediatra, per avaluar el grau de maduresa del menor, deixant constància raonada amb dades objectives en la història clínica i derivar el cas a un servei especial, si calgués.

Registre en la història clínica

Les consultes que puguin resultar rellevants pel contingut de la informació facilitada han de quedar anotades en la història clínica; segons el cas, es recomana posar-ho en coneixement dels professionals responsables del pacient o de la persona usuària.

Bibliografia

Aquest document es basa en la Llei orgànica 41/2002, de 14 de novembre, bàsica reguladora de l'autonomia del pacient i de drets i obligacions en matèria d'informació i documentació clínica.

Així mateix, s'han consultat i s'han tingut en compte altres normes aplicables a aquesta matèria:

- Carta Europea dels Drets de l'Infant. Resolució de 8 de juliol de 1992 (Diari Oficial de la Unió Europea núm. C 241, de 21/09/2008).
- Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del Codi penal (BOE núm. 281, de 23/11/1995).
- Llei orgànica 1/1996, de 15 de gener, de protecció jurídica del menor, de modificació parcial del Codi civil i de la Llei d'enjudiciament civil (BOE núm. 15, de 17/01/1996), que parteix del principi que les limitacions a la capacitat d'obrar dels menors s'han d'interpretar de manera restrictiva.
- Llei orgànica 2/2010, de 3 de març, de salut sexual i reproductiva i de la interrupció voluntària de l'embaràs (BOE núm. 55, de 4/03/2010).
- Llei orgànica 11/2015, de 21 de setembre, per reforçar la protecció de les menors i de les dones amb capacitat modificada judicialment en la interrupció voluntària de l'embaràs (BOE núm. 227, de 22/09/2015).
- Llei 9/2019, de 19 de febrer, de l'atenció i els drets de la infància i l'adolescència de les Illes Balears (BOE núm. 89, de 13 d'abril de 2019).
- Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals (BOE núm. 294, de 06/12/2018).
- Llei 1/1982, de 5 de maig, de la protecció civil del dret a l'honor, a la intimitat personal i familiar i a la pròpia imatge (BOE núm. 115, de 14/05/1982).
- Llei 14/1986, de 25 d'abril, general de sanitat (BOE núm. 102, de 29/04/1986).

- Llei 5/2003, de 4 d'abril, de salut de les Illes Balears (BOIB núm. 55, de 22/04/2003).
- Llei 44/2003, de 21 de novembre, d'ordenació de les professions sanitàries (BOE núm. 280, de 22/11/2003).
- Llei 14/2006, de 26 de maig, sobre tècniques de reproducció humana assistida (BOE núm. 126, de 27/05/2006).
- Llei 17/2006, de 13 de novembre, integral de l'atenció i dels drets de la infància i l'adolescència de les Illes Balears(BOIB núm. 163, de 18/11/2006; correcció d'errors en el BOIB núm. 24, de 13/02/2007).
- Llei 26/2015, de 28 de juliol, de modificació del sistema de protecció a la infància i a l'adolescència (BOE núm. 180, de 29/07/2015).
- Llei 45/2015, de 14 d'octubre, de voluntariat (BOE núm. 247, de 15/10/2015).
- Reial decret de 24 de juliol de 1889 pel qual es publica el Codi civil (Gaceta de Madrid núm. 206, de 25/07/1889).
- Reial decret 1720/2007, de 21 de desembre, pel qual s'aprova el Reglament de desenvolupament de la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal (BOE núm. 17, de 19/01/2008).
- Reial decret 831/2010, de 25 de juny, de garantia de la qualitat assistencial de la prestació a la interrupció voluntària de l'embaràs (BOE núm. 155, de 26/06/2010).
- Reial decret 1090/2015, de 4 de desembre, pel qual es regulen els assajos clínics amb medicaments, els comitès d'ètica de la investigació amb medicaments i el Registre Español d'Estudis Clínics (BOE núm. 307, de 24/12/2015).
- Reial decret 1110/2015, d'11 de desembre, pel qual es regula el Registre Central de Delinqüents Sexuals (BOE núm. 312, de 30/12/2015).

- Instrument de ratificació del conveni per a la protecció dels drets humans i la dignitat de l'ésser humà pel que fa a les aplicacions de la biologia i la medicina (Conveni relatiu als drets humans i a la biomedicina), fet a Oviedo el 4 d'abril de 1997 (BOE núm. 251, de 20/10/1999).
- Instrument de ratificació de la Convenció sobre els Drets de l'Infant, adoptada per l'Assemblea General de Nacions Unides el 20 de novembre de 1989 (BOE núm. 313, de 31/12/1990), que proclama els drets l'exercici dels quals atribueix al propi menor.
- Gestió Infermera de la demanda aguda. PI03-Anticoncepció d'urgència. Gerència d'Atenció Primària de Mallorca. 29/06/2020.